

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

IDEIGLENES
2006/2078(INI)

21,6.2006

JELENTÉSTERVEZET

a Tanácshoz intézett európai parlamenti ajánlásra irányuló javaslattal az emberkereskedelem elleni küzdelemről – integrált megközelítés és cselekvési tervre irányuló javaslatok
(2006/2078(INI))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Edit Bauer

PR_INI

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	9

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az emberkereskedelem elleni küzdelemről – integrált megközelítés és cselekvési tervre irányuló javaslatok (2006/2078(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az 1948-as Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, különösen annak 4. és 5. cikkére, amelyek hangsúlyozzák, hogy a rabszolga-kereskedés minden formája tilos,
- tekintettel az Európai Unió 2000-ben elfogadott alapjogi chartájára¹, különösen annak 1., 4., 5. és 6. cikkére,
- tekintettel az ENSZ Gyermekjogi Egyezményére, különösen annak 1., 7., 32., 34. és 35. cikkére, valamint a 2000-ben elfogadott, a Gyermekjogi Egyezményhez kapcsolódó fakultatív jegyzőkönyvre a gyermekek eladása, a gyermekprostitúció és a gyermekpornográfia tárgyában, különösen annak 3. cikkére,
- tekintettel az ENSZ 1979-ben kihirdetett, a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményére² (CEDAW), különösen annak 5. és 6. cikkére,
- tekintettel a 2000-ben kihirdetett, az ENSZ nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményét kiegészítő, az emberkereskedelem, különösen a nőkkel és gyermekekkel való kereskedelem megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló palermói jegyzőkönyvre,
- tekintettel az Európa Tanács az emberkereskedelem elleni fellépésről szóló egyezményére, amelyet a Miniszteri Bizottság 2005. május 3-án fogadott el,
- tekintettel a 2002. szeptember 20-án „Az emberkereskedelem megelőzése és az emberkereskedelem elleni küzdelem – a XXI. század globális kihívása” címmel megrendezett európai konferencián elfogadott, az emberkereskedelem megelőzéséről és az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló Brüsszeli Nyilatkozatra,
- tekintettel az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló 2002. július 19-i, 2002/629/IB tanácsi kerethatározatra³,
- tekintettel a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről szóló 2003. december 22-i, 2004/68/IB tanácsi kerethatározatra⁴,
- tekintettel a 2004. április 29-én elfogadott, a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló 2004/81/EK tanácsi irányelvre⁵,
- tekintettel az EU emberkereskedelem elleni küzdelemre és annak megelőzésére

---

¹ HL C 364, 2000.2.18.

² <http://www.un.org/Overview/rights.html>.

³ HL L 203, 2002.08.01., 1. o.

⁴ HL L 13, 2004.01.20., 44. o.

⁵ HL L 261, 2004.08.06., 19. o.

vonatkozó legjobb gyakorlatokról, normákról és eljárásokról szóló tervéről szóló 2005/C311/01 tanácsi tájékoztatásra¹,

- tekintettel a Tanács (Bel- és Igazságügy) 2006. április 27–28-i ülésének az emberkereskedelemtől szóló következtetéseire²,
- tekintettel a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének erősítéséről szóló hágai programra³, amely felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy dolgozzon ki tervet az emberkereskedelem megakadályozására és az ellene való küzdelemre vonatkozó közös szabályok, legjobb gyakorlatok és mechanizmusok kidolgozására,
- tekintettel az Európai Bizottság által 2003-ban felállított, emberkereskedelemmel foglalkozó szakértői csoport 2004. december 22-i jelentésére és ajánlásaira,
- tekintettel a gyermekek, a fiatalok és a nők elleni erőszakkal szembeni küzdelem céljából létrehozott DAPHNE programokra⁴,
- tekintettel az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló 2002. július 19-i, 2002/629/IB tanácsi kerethatározat 10. cikke alapján a Tanács és az Európai Parlament részére benyújtott bizottsági jelentésre,⁵
- tekintettel az Europol emberkereskedelemtől szóló jelentéseire, különösen az EU-ban tapasztalható szervezett bűnözésről szóló 2005-ös jelentésére,⁶
- tekintettel az Európa Tanács szervezett bűnözésről szóló 2005-ös helyzetjelentésére, amelynek középpontjában a gazdasági bűnözés fenyegetése állt (Organised Crime Situation Report 2005 – Focus on the threat of economic crime),
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) 29. számú, a kényszermunka és a kötelező munkavégzés tilalmáról (1930), valamint az ILO 87. ülésén elfogadott 182. számú egyezményére a gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és felszámolására irányuló azonnali lépésekről (1999),
- tekintettel az ILO alapvető munkahelyi elvekről és jogokról szóló nyilatkozatának nyomon követéseként készített 2005. évi globális jelentésére („Global Alliance Against Forced Labour” – Global Report Under the Follow-up to the ILO Declaration on Fundamental principles and Rights at Work 2005),
- tekintettel az emberi jogokról és a biomedicináról szóló 1997-es európai egyezményre és az emberi eredetű szervek és szövetek átültetéséről szóló 2002. évi kiegészítő jegyzőkönyv 22. cikkére,
- tekintettel az Európa Tanács 1611/2003 számú ajánlására az emberi szervekkel folytatott kereskedelemről Európában,
- tekintettel a következő képviselő által előterjesztett tanácsi állásfoglalásra irányuló indítványra:

---

¹ HL C 311, 2005.12.09.

² <http://www.cosilium.europa.eu>.

³ Az Európai Tanács által 2004. novemberében jóváhagyott hágai program.

⁴ 293/2000/EK határozat, 803/2004/EK határozat.

⁵ COM(2006)0187.

⁶ www.europol.eu.int

Barbara Kudrycka az emberkereskedelemről – integrált megközelítés és cselekvési tervre irányuló javaslatok (B6-0613/2005),

- tekintettel eljárási szabályzata 114. cikke (3) bekezdésére, valamint eljárási szabályzata 94. cikkére,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére, valamint a Külügyi Bizottság, a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére (A6-0000/2006),
  - A. mivel az emberkereskedelem elkövetésének célja nem kizárólag a szexuális kizsákmányolás, de a munkaerő-kizsákmányolás, az illegális örökbefogadás, a házi kényszerzolgaság, a szervkereskedelem is, ami azt jelenti, hogy az emberkereskedelem elleni küzdelemnek túl kell lépnie a kényszerprostitúció elleni harcon, és figyelembe kell vennie a kizsákmányolás és elnyomás összes kapcsolódó formáját is;
  - B. mivel az emberkereskedelem nem feltétlenül nemi jellegű bűncselekmény, ugyanakkor az emberkereskedelem áldozatainak túlnyomó része mégis nő és lány;
  - C. mivel annak ellenére, hogy az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye kimondja, hogy közvetlenül születés után minden egyes gyermeket anyakönyvezni kell, az UNICEF szerint¹ a fejlődő világban – Kína kivételével – a születések több, mint fele (több, mint 50 millió gyermek) esetén az anyakönyvezés elmarad; ezek a láthatatlan gyermekek – az árvák és az utcagyerekek millióival együtt – vannak a leginkább kitéve az emberkereskedelem veszélyeinek, illetve annak, hogy jogszerűtlen örökbefogadás vagy az emberi szervekkel folytatott kereskedelem áldozataivá váljanak;
  - D. mivel az EU munkaerőpiacához való hozzáférés bonyolult, sőt, korlátozott és túlszabályozott, és miközben a munkaerő iránti kereslet nyilvánvaló, ez illegális bevándorlást, embercsempészetet és emberkereskedelmet eredményez;
  - E. mivel az emberkereskedelemből származó óriási haszon gyakran pénzmosáson megy keresztül, így alkalmat teremt más bűncselekményekre, és lehetővé teszi, hogy az elkövetők gazdasági, társadalmi vagy akár politikai hatalomra tegyenek szert;
  - F. mivel az emberkereskedelem fő mozgatóereje az áruba bocsátott emberek által nyújtott szolgáltatások iránti kereslet, és az emberkereskedelmet aligha lehet a letörésére irányuló politikai akarat és közös erőfeszítés megerősítése nélkül megszüntetni vagy akár csak lényegesen csökkenteni,²
  - G. mivel az áldozatok gyors azonosítása döntő fontosságú az emberkereskedelem elleni küzdelemben;

1. a következő ajánlásokat címezi a Tanácsnak:

Jogi keret és bűnüldözés

---

¹ The State of the World's Children 2006: Excluded and invisible , UNICEF 2005.

² Gabal, I.: Potírání obchodu s lidmi v ČR a možnosti optimalizace bezpečnostní politiky státu. A Cseh Köztársaság Belügyminisztériumának munkadokumentuma. Prága, 2006.

- (a) az emberkereskedelem tekintetében legalább az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló, 2002. július 19-én elfogadott tanácsi kerethatározatnak megfelelő uniós jogalkotás színvonalával azonos szintű, egységes politikai megközelítést kell alkalmazni – amely kiterjed a migrációra, a foglalkoztatásra, a szociális fejlődésre, a külső, a szomszédsgai és a vízümpolitikára is– és azt következetesen bünténnyé kell minősíteni;
- (b) a Tanácsnak és a tagállamoknak az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló cselekvési terv végrehajtása során meg kell erősíteniük az emberi jogokon alapuló és az áldozatokra összpontosító megközelítést;
- (c) amennyiben még nem tették meg, a tagállamoknak ratifikálniuk kell és végre kell hajtaniuk az ENSZ nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményét és annak az emberkereskedelem, különösen a nőkkel és gyermekekkel való kereskedelem megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló kiegészítő jegyzőkönyvet;
- (d) a tagállamoknak a lehető leghamarabb végre kell hajtaniuk az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló tanácsi kerethatározatot és a tartózkodási engedélyről szóló tanácsi irányelvet, és biztosítaniuk kellene a rövid időre szóló tartózkodási engedélyekhez való hozzáférést, beleértve az áldozatok számára biztosított mérlegelési/felépülési időszakot, amely nem lehet rövidebb 30 napnál;
- (e) a tagállamoknak az emberkereskedelem ellen folytatott küzdelem részeként teljes mértékben ki kell használniuk a bűncselekményből származó jövedelmek, vagyon és az elkövetéshez használt eszközök elkobzásáról szóló 2005/212/IB tanácsi kerethatározatot¹;
- (f) a tagállamoknak olyan jogi rendelkezéseket kellene elfogadniuk, amelyek az emberkereskedelem áldozatai számára korlátozott időre szóló tartózkodási engedélyt biztosítanak függetlenül attól, hogy együttműködnek-e az illetékes hatóságokkal a nyomozás alatt, vagy tanúskodnak-e a büntetőeljárások során;
- (g) a tagállamoknak a lehető legalacsonyabbra kell szorítaniuk a szervkereskedelem kockázatát Európában, ideértve a kereslet visszaszorítását, a szervadományozás hatékonyabb elősegítését és szigorú jogi szabályozás fenntartását a nem családtag szervadományozók tekintetében;
- (h) a tagállamoknak javítaniuk kell az aktuális helyzet elemzésén azáltal, hogy egységes módszereket alkalmaznak, és egymással összevethető adatokat gyűjtenek, elsősorban az emberkereskedelem útvonalaiival és az áldozatok profiljával kapcsolatban;
- (i) a tagállamoknak következetesen kell végrehajtaniuk az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló tanácsi kerethatározat 4. cikkét annak biztosítása érdekében, hogy a javukra elkövetett bűncselekményekért jogi személyeket is felelősségre lehessen vonni;
- (j) a munkaerő-kizsákmányolása ellen folytatott küzdelem érdekében a tagállamoknak meg kellene fontolniuk egy transznacionális munkaügyi felügyeleti hálózat létrehozását; a tagállamoknak erősíteniük kellene e téren az uniós szintű együttműködést és koordinációt;
- (k) a tagállamoknak szigorúbban kellene ellenőrizniük a munkaerő-közvetítő ügynökségeket, és az idénymunkára toborzó ügynökségeket;
- (l) az emberkereskedelemmel szembeni intézkedéseknek közösségi hatáskörre kellene válniuk a gyorsabb és jelentősebb előrelépés érdekében;

---

¹ HL L 68., 2005.03.15., 1. o., 3. cikk

Megelőzés és a kereslet visszaszorítása

- (m) az emberkereskedelem ellen folytatott küzdelem alapvető elemeként kellene elismerni az iskolai oktatást és a közvélemény figyelmének felhívását az emberkereskedelem elfogadhatatlan bűncselekmény mivoltára;
- (n) a Bizottságnak értékelnie és terjesztenie kellene az áruba bocsátott személyek által nyújtott szolgáltatások – munkaügyi, szexuális kizsákmányolás és az Európai Unió tagállamaiba irányuló emberkereskedelem más formái – iránti kereslet visszaszorítására irányuló bevált gyakorlatokat;
- (o) a tagállamoknak a bevált gyakorlatokon alapuló intézkedéseket kellene végrehajtaniuk;
- (p) a Bizottságnak március 25-ét 2007-től emberkereskedelem-ellenes nappá kellene nyilvánítania, megemlékezve a rabszolga-kereskedelem eltörléséről a világ számos országában;
- (q) a biztonságos migrációra irányuló jogi mechanizmusok javítását célzó intézkedéseket kellene hozni annak érdekében, hogy tájékoztatást nyújtsanak a biztonságos migrációval kapcsolatos lehetőségekről, és biztosítsák az eljárások átláthatóságát, mivel ez a legjobb módja az emberkereskedelem visszaszorításának;
- (r) szomszédsági, fejlesztési és segélyezési politikájuk kialakításakor a Bizottságnak és a tagállamoknak fontolóra kellene venniük olyan intézkedéseket, amelyek az emberkereskedelem kiinduló országokban fennálló okait veszik célba, ideértve például a gyermekek anyakönyvezésének támogatását a törvénytelen örökbefogadások, a kényszerházasságok és a szervkereskedelem veszélyének csökkentése érdekében;

Az áldozatok védelme

- (s) a Bizottságnak és a tagállamoknak létre kellene hozniuk egy egységes európai számon hívható többnyelvű forródrótot, amely az áldozatoknak nyújtandó segítség első lépéseként szolgálna;
- (t) nem csak a szexuális, hanem a munkaerő-kizsákmányolás, illetve az emberkereskedelem egyéb áldozatainak védelmét biztosító intézkedések is szükségesek;
- (u) a Bizottságnak és a tagállamoknak az áldozatok megsegítésére és védelmére vonatkozó európai standardokat és iránymutatásokat kellene létrehozniuk és végrehajtaniuk, amelyek a gyermekek jogainak védelmére vonatkozó különleges rendelkezéseket, és egy olyan tanúvédelmi mechanizmust foglalnak magukban, amely a segítségnyújtás szerves részeként névtelenséget biztosít az áldozatok számára, tekintet nélkül tanúskodási képességeikre vagy hajlandóságukra;
- (v) a tagállamoknak biztosítaniuk kellene a rövid és/vagy hosszú távú segítséghez történő hozzáférést az áldozatok részére; e támogatásba beleértendő többek között az elsődleges menedék, a későbbi lakhatáshoz jutás biztosításával, az orvosi ellátás és tanácsadás, a jogsegély, az áldozatok tájékoztatása jogaikról és az áldozatok tanúkként történő kezelése, a nyelvi és gyakorlati képzés, kulturális bevezető tanfolyamok, pénzügyi segítség, valamint segítségnyújtás a munkakeresésben, illetve a gyermekek számára törvényes gyám keresésében;
- (w) a tagállamoknak biztosítaniuk kellene az áldozatok számára az oktatási és képzési programokhoz, illetve a munkapiachoz történő hozzáférést, valamint polgári, büntető- és közigazgatási eljárások során jogaik védelmét és a jogorvoslati lehetőségekhez történő hozzáférést;

- (x) az emberkereskedelem áldozatait nem kellene azonnal származási országukba visszaküldeni, különösen akkor, ha joggal feltételezhetően ott további megfélemlítés, diszkrimináció vagy megtorlás veszélyének lennének kitéve;
- (y) jogalkotásukban és közigazgatási gyakorlatukban a tagállamoknak be kellene tartaniuk a „gyermek” fogalmának ENSZ általi meghatározását, azaz minden 18. életévét be nem töltött személy gyermeknek minősül;
- (z) a törvénytelen örökbefogadások elkerülése érdekében a tagállamoknak teljes mértékben végre kellene hajtaniuk a gyermekeknek a nemzetközi örökbefogadások terén való védelméről és az ilyen ügyekben történő együttműködésről szóló hágai egyezményt;
- (aa) a tagállamoknak meg kellene erősíteniük a köz- és magánszféra közötti partneri kapcsolatokat az áldozatok védelme terén, ideértve tevékenységük fenntartható finanszírozását is;

Az intézkedések összehangolása nemzeti és uniós szinten

- (ab) a tagállamoknak emberkereskedelem-ellenes nemzeti koordinációs struktúrákat kellene létrehozniuk és ezeket meg kellene erősíteniük, valamint ezek nemzetközi hálózatba történő beépítésére kellene törekedniük;
  - (ac) a Bizottságnak és szakértői csoportjának kezdeményeznie, támogatnia és értékelnie kellene az emberkereskedelem új irányaira vonatkozó kutatásokat, különösen az EU emberkereskedelem elleni fellépéséről szóló cselekvési terve tükrében;
  - (ad) a tagállamoknak az EU-s testületek, úgymint az Europol, az Eurojust és a Frontex bevonásával meg kellene erősíteniük az emberkereskedelem elleni harcot az Unión belül;
  - (ae) a Pénzügyi Munkacsoportnak, különösen pedig a Tipológiai Munkacsoportnak folytatni kellene az emberkereskedelemhez kapcsolódó pénzmosási módszerek feltárására irányuló munkát;
2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, valamint tájékoztatásul a Bizottságnak, a tagállamoknak és a csatlakozó országoknak.

INDOKOLÁS

Az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztériuma által kiadott, emberkereskedelemről szóló 2005-ös jelentés szerint körülbelül 600–800 000 férfit, nőt és gyermeket csempésznek át a nemzetközi határokon minden évben. Nagyjából 80%-uk nő vagy lány, illetve 50%-uk kiskorú. A transznacionális áldozatok többségét üzletszerű szexuális kizsákmányolás céljából csempészik át. Más becslések szerint a számok még magasabbak – az ENSZ az áldozatok számát évi 1 millióra becsli, az ILO több, mint 1,2 millió emberkereskedelem áldozatául esett gyermekről beszél. Az Európa Tanács szerint az emberkereskedelem a szervezett bűnözés harmadik legnagyobb pénzforrása a fegyverek és a kábítószer után.¹ Ugyanakkor az emberkereskedelemről szóló 2005-ös jelentés kitér az emberek munkavégzési célból történő rabszolgasorba kényszerítésének riasztó jelenségére is.

Az EU-ban kereskedelem áldozatául esett személyek száma 100 000 fölött van. (Ugyanakkor nagyon óvatosan kell kezelnünk ezeket a statisztikákat, mivel az emberkereskedelemre vonatkozóan nincsenek megbízható adatok.) Fontos hangsúlyozni, hogy a legveszélyeztetettebbek a nők és gyerekek. „A gyerekek különösen veszélyeztetettek az emberkereskedelem szempontjából tapasztalatlanságuk, függőségük és a felnőttekbe, főleg a rokonokba és a hatalmi pozícióban lévő emberekbe vetett bizalmuk miatt, és kevesebb lehetőségük van a kizsákmányoltság helyzetéből való menekülésre.”² Az UNICEF legutóbbi jelentése rámutat az anyakönyvezetlen gyermekek nagy számára, akik a leginkább veszélyeztetettek az emberkereskedelem szempontjából.³

Ez a jelentés az emberkereskedelem megelőzéséről, megszüntetéséről és megtorlásáról szóló ENSZ-jegyzőkönyv nemzetközileg elfogadott definícióján alapul. A 3. cikk szerint az „emberkereskedelem” jelentése: emberek toborzása, szállítása, elhurcolása, rejtegetése vagy átvétele erőszakkal, fenyegetéssel vagy egyéb kényszer alkalmazásával, vagy elrablással, megtévesztéssel, félrevezetéssel, hatalommal vagy kiszolgáltatott helyzettel való visszaéléssel, fizetség vagy juttatás nyújtásával vagy elfogadásával más személy feletti felügyeletet gyakorló személy által, kizsákmányolás céljából. A kizsákmányolás körébe tartozik mások prostitúciós kizsákmányolása vagy a szexuális kizsákmányolás egyéb formái, a kényszermunka vagy kényszerszolgáltatás, rabszolgaság vagy ahhoz hasonló gyakorlat, a szolgaság vagy a szervek kivétele. Az IOM (Nemzetközi Migrációs Szervezet) hangsúlyozza a gyermekkereskedelem vagy a családokkal való kereskedelem más formáinak – például koldulás vagy bűncselekmények – növekvő gyakoriságát is.⁴

Noha az emberekkel való kereskedelem általában „szörnyű” bűnnek minősül⁵, a nemzetközi egyezmények, különösen az Európa Tanács emberkereskedelem elleni fellépéséről szóló egyezménye valamint az irányelvek ratifikálása és végrehajtása nem kielégítő és lassan halad.

Mivel az emberkereskedelem döntő része nemzetközi jellegű, meg kell erősíteni a nemzetközi együttműködést a nyomozás, információcsere, az áldozatok azonosítása, a bűnüldözés és visszailleszkedés terén. Ezen együttműködésben az Europolnak, az Eurojustnak, az Európai Határrendészeti Ügynökségnek (Frontex) és a Rendőrfőnöki Munkacsoportnak fontosabb

¹ Explanatory Report on the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings, 2005

² Resource book for Law Enforcement Officers on Good Practices in Combating Child Trafficking, IOM, Bécs, 2006

³ The State of the World's Children 2006: Excluded and invisible, UNICEF 2005

⁴ I. m.

⁵ Az emberkereskedelem, különösen a nőkkel és gyermekekkel való kereskedelem elleni küzdelemről, a megelőzésről, védelemről és büntetésről szóló magas szintű konferencia, Bécs, 2006. március

szerepet kell játszania.

A nemzetközi dokumentumok az áldozatok védelmére összpontosítva hangsúlyozzák az emberi jogokon alapuló megközelítést. Mivel az emberi jogokkal való visszaélés súlyossága nem mindig jelentkezik a büntetőeljárásban, kételyek merülhetnek fel – különösen munkavégzési célú kizsákmányolás esetében –, hogy amennyiben az emberkereskedelmet elsősorban emberi jogokkal való visszaélésnek tekintik, a vád kevésbé súlyos.¹

Az emberkereskedelem definíciója világosan különbséget tesz az emberkereskedelem és a csempészet között. Néhány szakértő megtevesztőnek tartja a különbségtételt; az igazi jelentőség gyakran csak a végén válik világossá. „Amit a csempészetről és a kereskedelemről tudunk, azt sugallja, helyesebb lenne folytonosságként tekinteni rájuk, hiszen számos szempontból egymásba olvadnak”.² Ebben az összefüggésben az áldozat egyértelmű azonosításának fontos szerepe van, mivel ez lehetővé teszi az emberkereskedelem és a csempészet közötti különbségtételt. A tapasztalat azt mutatja, a rendőri szervek – amiatt, hogy nem tesznek megfelelő különbséget a két fogalom között – úgy bánnak az emberkereskedelem áldozataival, mintha csempésztett személyek lennének.

Az emberkereskedelem mind kínálati, mind keresleti értelmet hordoz magában. A kínálati oldalra különösen a szegénység, a munkanélküliség, a nemi megkülönböztetés, a kisebbségekkel szembeni megkülönböztetés, az iskolázatlanság és a korrupció sorolható. Bizonyos szakértők szerint a kereskedelem fő mozgatóereje a kereslet. A piaci kereslet – különösen a szexuális szolgáltatásokért fizetőké – komoly nyereséget jelent az emberkereskedők számára, ezzel fokozva az emberkereskedelem növekedését. Az Amerikai Egyesült Államok Külügyminisztériumának jelentése³ hangsúlyozza, hogy ahol virágzik a prostitúció, ott van a melegágya annak a környezetnek is, amely az emberkereskedelmet táplálja. Más tanulmányok hangsúlyozzák az emberkereskedelem útján szerzett dolgozók munkavégzési kizsákmányolása iránti nagyfokú toleranciát mint a szolgáltatások vagy áruk olcsóbbá tételének társadalmilag elfogadott módját.⁴ Úgy tűnik, hogy aligha érhetünk el jelentős javulást az emberkereskedelem elleni küzdelemben anélkül, hogy a közvélemény toleranciája és ellentmondásossága megváltozna az emberkereskedelem áldozatai által nyújtott szolgáltatások iránti kereslet megítélésében.

Noha a kereslettel kapcsolatosan nincs átfogó tudásunk és nincsenek adataink, úgy tűnik, hogy főleg a tehetetlenség és talán a politikai akarat hiánya nehezíti, hogy a kereslet megszüntetése és a megoldás felé vezető határozott lépés módját megtaláljuk. Néhány beszámoló a kereslet csökkentésével kapcsolatos döntéshozatali eljárás terén tapasztalható nagyfokú korrupciót is megemlíti.⁵

---

¹ Gabal, I.: Potírání obchodu s lidmi v ČR a možnosti optimalizace bezpečnostní politiky státu. A Cseh Köztársaság Belügyminisztériumának munkadokumentuma. Prága, 2006.

² Kelly, L.: A Critical reflection in research... In: Data and research on Human Trafficking: A global survey, 2005, IOM

³ Trafficking in Persons Report, June 2005, US State Department

⁴ Gabal, I. i. m..

⁵ Gabal, I. i. m.